

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ
-НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ У ОДГОВАРАЈУЋЕМ САСТАВУ-

Научно-стручно веће за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу Одлуком бр. 8/18-01-003/10-031 од 2.6.2010. године, именовало је Комисију за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор наставника у звање ванредни или редовни професор за ужу Правно-економску научну област на Правном факултету у Нишу, у саставу: др Предраг Стојановић, редовни професор Правног факултета у Крагујевцу, др Гордана Илић-Попов, редовни професор Правног факултета у Београду и др Љубица Николић, редовни професор Правног факултета у Нишу.

Конкурсни материјал достављен је председнику Комисије 9.6.2010. године. После прегледа пријаве на конкурс и приложеног материјала уз пријаву, те извршене анализе у смислу члана 3. поменуте Одлуке, Комисија подноси Наставно-научном већу у одговарајућем саставу Правног факултета у Нишу следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за избор једног наставника у звање ванредни или редовни професор за ужу Правно-економску научну област, који је објављен у «Сл. гласнику РС», бр. 31. од 11. маја 2010. године, пријавио се један кандидат – др Милева Анђелковић, ванредни професор Правног факултета у Нишу.

**I ОПШТИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ И ПОДАЦИ О
ПРОФЕСИОНАЛНОЈ КАРИЈЕРИ**

Милева Анђелковић рођена је 8.8.1953. године у Крушевцу, где је и завршила гимназију са одличним успехом. Студије на Правном факултету Универзитета у Нишу завршила је 24.9.1976. године са просечном оценом 9,07. По дипломирању радила је краће време у фабрици «14. октобар» у Крушевцу.

Последипломске студије завршила је на Правном факултету у Нишу на смеру Комуналне и самоуправне финансије, успешно одбранивши магистарски рад под називом «Основица дажбина» 27.5. 1981. године, стекавши звање магистра правно-економских наука. Докторску дисертацију под називом «Избегавање плаћања пореза (евазија)» успешно је одбранила 5.10. 1988. године на Правном факултету у Нишу и тиме стекла научни степен доктора правних наука.

У коришћењу литературе и научно-истраживачком раду служи се енглеским и француском језиком.

4.5.1977. године почела је да ради на Правном факултету у Нишу, као асистент-приправник за предмет Финансије и финансијско право. Поново је изабрана у исто звање јуна 1980. године. За асистента за предмет Финансије и финансијско право изабрана је јуна 1983. године, а поново је изабрана у исто звање 3.11.1986. године. У звање доцента за предмет Финансијско право изабрана је 2.6.1989. године. Поново је изабрана у исто звање 1.7.1995. године. У звање ванредног професора на Правном факултету у Нишу изабрана је 30.5.2000 године. У исто звање изабрана је 28.9.2005. године.

Била је члан Савета Правног факултета у Нишу од 1994-1996. године и члан Савета Универзитета у Нишу од 2002-2004. године. У периоду од марта 2001. године до септембра 2002. године обављала је функцију продекана на факултету.

Започевши своју професионалну каријеру на Правном факултету у Нишу, проф. др Милева Анђелковић већ три деценије се успешно бави истраживањем јавнофинансијске проблематике и општа теоријска и практична сазнања преноси студентима на свим облицима наставних активности. Настојећи да што једноставније излаже сложену проблематику финансирања савремених држава и ради лакшег савладавања наставне материје, написала је током последњег изборног периода и уџбеник «Јавне финансије и финансијско право» са резимеима и контролним питањима на крају сваког поглавља.

Према наставном плану усвојеном 2003. године, проф. др Милева Анђелковић изводи наставу из предмета Јавне финансије и финансијско право (обавезни предмет), Пореског права (на правно-финансијској групи) и Међународног финансијског права (изборни предмет). Према наставном плану усвојеном 2008. године, изводи наставу на основним студијама права из предмета Јавне финансије и финансијско право (обавезни предмет), Пореско право и Буџетско право (изборни предмети на III и IV години и на дипломским студијама права из предмета Међународно финансијско право. На докторским студијама изводи наставу из предмета Финансијско право, Пореско право ЕУ и Монетарни и фискални систем. Као предметни наставник била је ангажована на припреми наставних програма и плана наставе на основним и дипломским академским студијама права за наведене предмете као и студијске програме за предмете на докторским студијама.

Спроведене анкете о резултатима вредновања педагошког рада, показују да су њене просечне оцене за већину индикатора квалитета изнад просечних оцена које се односе на педагошки рад свих наставника и сарадника на Правном факултету у Нишу.

II ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА

A. Радови до поновног избора у звање ванредног професора

Магистарска теза и докторска дисертација

1. Основица дажбина, магистарска теза, Ниш, 1981.
2. Избегавање плаћања пореза (евазија), докторска дисертација, Ниш, 1988.

Објављени чланци

1. Праведност опорезивања, Зборник радова Правног факултета, Ниш, 1979, стр. 339-351.
2. Неки аспекти основице дажбина, Зборник радова Правног факултета, Ниш, 1982, стр. 369-384.
3. Порези и мала привреда, Зборник радова Правног факултета, Ниш, 1985, стр. 187-196.
4. Пореско-правни аспект сиве економије, Зборник радова Правног факултета, Ниш, стр. 237-244.
5. Избегавање плаћања пореза:евазија, Финансије, Привредни преглед, Београд, 1-2/1989, стр. 72-81.
6. Избегавање плаћања пореза у међународним економским односима, Међународни проблеми, Институт за међународну политику и привреду, Београд, 4/1989, стр. 354-368.
7. Жена у пореском систему, Жена, Загреб, 4/1989, стр. 28-36.
8. Социјално-политички принципи опорезивања у југословенском фискалном систему, Зборник радова Правног факултета, Ниш, 1990, стр. 207-215.
9. Пореско-правни третман посебних погодности (fringe benefits), Финансије, Привредни преглед, Београд, 12/1991, стр. 608-615.
10. Општи поглед на фискално-правни положај пореских обвезника, Финансије, Привредни преглед, Београд, 10/1991, стр. 466-478.
11. Осврт на порески систем Србије у транзицији, Економика, Економски факултет, Ниш, 3-4/1992, стр. 11-16.
12. О ерозији основице пореза на доходак, Финансије, Привредни преглед, Београд, 9-10/1994, стр. 606-615.
13. О ерозији основице пореза на доходак-нека теоријска разматрања, Економика, Економски факултет, Ниш, 5/1994, стр. 67-74.
14. Концепт злоупотребе права у пореској материји, Финансије, Привредни преглед, Београд, 5-6/1995, стр. 269-277.
15. Савремене тенденције у финансирању социјално-политичких функција државе, Финансије, Привредни преглед, Београд, 1-2/1995.
16. Опорезивање промета непокретности у новом пореском систему Србије, Зборник радова са научног скупа «Правни односи у стамбеној области», (ур. Гордана Станковић), Ниш, Правни факултет, Институт за правна и друштвена истраживања, 1995, стр. 284-296.
17. Сива економија и економски опоравак, Актуелни проблеми опоравка привреде (научни скуп), Правни факултет, Приштина, 1995, стр. 95-103.
18. Злоупотреба пореске власти, Финансије, Привредни преглед, Београд, 7-8/1996, стр. 667-672.

19. Финансијска (не)самосталност локалних колективитета, Финансије, Привредни преглед, Београд, 11-12/1996, стр. 667-672.
20. Пореско законодавство Србије у транзиторном периоду, Правни живот, Београд, 10/1996, стр. 303-312.
21. Злоупотреба овлашћења у пореским стварима, Међународна конференција, Злоупотреба права, (ур. Радмила Ковачевић-Куштримовић), Правни факултет, Институт за правна и друштвена истраживања, Ниш, 1996, стр. 273-277.
22. Деформације пореског односа, Правни живот, Београд, 10/1997, стр. 225-240.
23. Време за увођење пореза на додату вредност, Финансије, Привредни преглед, Београд, 3-4/1997, стр. 293-300.
24. Јавнофинансијска димензија социјалне активности државе, Научни скуп, Узроци и последице социјалне диференцијације у нашем друштву данас, Приштина, 1997, стр. 107-122.
25. Администрирање пореским системом у реформским условима, Економика предузећа, Београд, 1-2/1998, стр. 65-74.
26. Финансирање пензијског-инвалидског осигурања-садашње стање и могућности промена, Економика предузећа, Београд, 7-8/1998, стр. 517-526.
27. Порески систем Србије у раскораку између концепта и стварности, Правни живот, Београд, 10/1998, стр. 685-696.
28. Ефекти опорезивања, Зборник радова у спомен проф. др Мирослава Петровића, Нове тенденције у јавним финансијама и финансијском праву, Правни факултет, Београд, 1998, стр. 107-122.
29. Пореско-правни оквири деловања финансијског тржишта, Финансијско тржиште данас и правци развоја, саветовање у Милочеру, 1998, стр. 17-26.
30. Институт злоупотребе у пореском праву, Живот и дело проф. др Миливоја Марковића (1908-1986), општи семинар грађанског права «Српска цивилистика», нишки цивилисти, (ур. Гордана Станковић), Правни факултет, Ниш, 1998, стр. 85-91.
31. Пожељан облик опорезивања потрошње у Југославији, Усклађивање права СР Југославије са правом Европске уније, Зборник радова са научно-стручног скупа децембра 1998. у част проф. др Славољуба Поповића и проф. др Миодрага Матејића, (ур. Милан Петровић), Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 1999, стр. 67-77.
32. Тенденције развоја пореских система, Економика предузећа, Београд, 3-4/2000, стр. 134-141.
33. Међународна евазија пореза-изазов националним пореским властима, Право и привреда, Београд, 5-8/2001, стр. 427-434.
34. Избегавање међународног двоструког опорезивања, Страна улагања, (ур. Милорад Божић), Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 2001, стр. 95-103.
35. Нови трендови у опорезивању, Зборник у спомен проф. др васила Гривчева, Правни факултет, Скопје, 2002, стр. 139-148.

36. Сива економија као глобални друштвено-економски феномен, Правни живот, Београд, 10/2002, стр. 407-415.
37. Права обвезника у пореском систему, Зборник радова Правног факултета у Нишу, 2002, стр. 159-176.
38. Пореске стимулације у контексту политике страних улагања, Право и привреда, Београд, 5-8/2002, стр. 763-771.
39. Реформа пореске администрације, Пореске реформе у Републици Србији, Зборник радова, књ. 2, Примена пореза, ур. Јован Горчић, Проинком, Београд, 2003, стр. 61-89.
40. Ефекти опорезивања и сузбијање пореске евазије, Пореске реформе у Републици Србији, Зборник радова, књ. 2, Примена пореза, (ур. Јован Горчић), Проинком, Београд, 2003, стр. 131-174.
41. Права и обавезе пореских обвезника, Зборник радова „Пореске реформе у Републици Србији“, Проинком, Београд, 2003, стр. 175-225.
42. Однос права и обавеза пореских обвезника, Пореске реформе у Републици Србији: права пореских обвезника, порески систем и пореска политика, Зборник радова, књ. 1, (ур. Јован Горчић), Проинком, Београд, 2003, стр. 175-225.
43. Глобализација и опорезивање: општи осврт, Ренесанса финансија, зборник радова у спомен проф. др Миодрагу Матејићу, (ур. Миодраг Јовановић, Милева Анђелковић), Правни факултет, Ниш, 2004, стр. 105-112.

Уџбеници

1. Пореско право: теоријски аспекти и пореске реформе, Милева Анђелковић, Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 1999.-333 стр.; 24 cm ISBN 86-7148-051-1
2. Јавне финансије, финансијско право и економија јавног сектора, (коауторски уџбеник), Јован Горчић, Милева Анђелковић, Проинком, Београд, 2005 (Ниш, Пеликан принт).-XX, 813 стр. 24 cm ISBN 86-82401-11-8

Б. Радови после поновног избора у звање ванредног професора

Објављени чланци

1. Култура опорезивања у процесима савремених пореских реформи, Правни живот, Тематски број, Право и универзалне вредности, Београд, 2005, 10/2005, стр. 743-757. **M52**
2. Порески систем Србије на раскршћу векова, Зборник радова са међународне научне конференције «Функционисање правног система Републике Србије», Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2006, стр. 403-415. **M44**

3. Право на бесплатну правну помоћ, Правни живот, Тематски број, Право и хумана будућност, Београд, 4/2006, стр. 251-268. **M24**
4. Пореске последице стечаја, Хармонизација стечајног права и нови Закон о стечајном поступку, (ур. Гордана Станковић), Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2006, стр. 183-190. **M24**
5. Реафирмација начела буџетске равнотеже, Економске теме, Ниш, Економски факултет, 3/2007, стр. 103-118. **M51**
6. Реформа буџетског система Србије, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 49 (2007), стр. 129-141. **M52**
7. Реформисани порески поступак у Србији-могуће злоупотребе пореских овлашћења, Правни живот, Тематски број, Право и слобода, Београд, 11/2007, стр. 1013-1030. **M24**
8. Трендови у савременим буџетским реформама, Приступ правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије: тематски зборник радова, (ур. Невена Петрушић), Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2007, стр. 89-100. **M44**
9. Хартије од вредности и порези, Акционар, Цетиње, бр. 2/2008, стр. 23-29, ISSN 180-5047 **M23**
10. Фундаментална права пореских обвезника и њихова заштита у савременим информационо-технолошким условима, Страни правни живот, Београд, 3/2008, стр. 163-178. **M53**
11. Корпоративно управљање и опорезивање, Право и привреда, 5-8/2008, стр. 982-992. **M53**
12. Пореско саветовање у функцији извршавања пореских обавеза, тематски зборник радова „Приступ правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“, Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2008, стр. 99-107. **M44**
13. Домети и ограничења примене концепта „новог јавног управљања“ у пореској администрацији, Правни живот, тематски број, Право и међународне интеграције, Београд, 11/2008, стр. 787-801. **M51**
14. Фискална децентрализација у Републици Србији, Зборник радова Правног факултета, Ниш, 2008, стр. 41-52. **M52**
15. Корпоративно пореско планирање у савременим интеграционим условима (општи осврт), Право и привреда, 5-8/2009, стр. 273-283. **M52**
16. Сарадња пореских администрација-могућности и ограничења у српском и европском пореском праву, Зборник радова са међународне научне конференције „Право Републике Србије и право Европске уније-стање и перспективе“, Правни факултет у Нишу, 19. мај 2009, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, св.1, 2009, стр. 209-228. **M44**
17. Усавршавање метода буџетирања-пут ка рационализацији јавне потрошње, Зборник радова Правног факултета у Нишу, 2009, стр. 109-123. **M52**
18. Модификације пореске процедуре, Тематски зборник радова „Приступ правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“, Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2009, стр. 289-300. **M44**

19. Порескоправна одговорност привредних субјеката, Право и привреда, 7-9/2010, стр. 543-550. **M52**
20. Концепт неприхватљиве законите пореске евазије у европском континенталном праву-проблеми дефинисања и спречавања, Међународна научна конференција „Актуелне тенденције у развоју и примени европског континенталног права“, 17. мај 2010, Ниш, (прилог:фотокопија сажетка из зборника сажетака и рад) **M44**

Саопштења на научним скуповима

1. Пореско-правни оквири деловања финансијског тржишта, реферат саопштен на саветовању «Финансијска тржишта данас и правци развоја», Милочер, септембар 1998, **M63**
2. Међународна евазија пореза-изазов националним пореским властима, реферат на 10. конгресу правника у привреди Југославије, мај 2001, **M63**
3. Фискални режим непокретности у нашем праву, реферат на скупу Удружења урбаниста Србије «Имовина и јавни интерес у јавним предузећима локалне самоуправе», Врњачка Бања, мај 2001, **M63**
4. Сива економија као глобални друштвено-економски феномен, реферат саопштен на Копаоничкој школи природног права, 2002, **M33**
5. Пореске стимулације у контексту политике страних улагања, реферат на 11. конгресу правника у привреди Југославије, Врњачка Бања, мај 2002, **M63**
6. Порески систем Србије на раскршћу векова, реферат саопштен на међународној научној конференцији «Функционисање правног система Републике Србије», одржаној на Правном факултету у Нишу, маја 2006, **M33**
7. Реформисани порески поступак у Србији-могуће злоупотребе пореских овлашћења, рад саопштен на Копаоничкој школи природног права, 2007, **M33**
8. Корпоративно управљање и опорезивање, реферат саопштен на Сусрету правника у привреди Србије, Врњачка Бања мај 2008, **M63**
9. Домети и ограничења примене концепта «новог јавног управљања» у пореској администрацији, реферат саопштен на Копаоничкој школи природног права, 2008, **M33**
10. Сарадња пореских администрација-могућности и ограничења у српском и европском пореском праву, рад саопштен на Међународној научној конференцији «Право Републике Србије и право Европске уније-стање и перспективе», одржане на Правном факултету у Нишу 19. маја 2009, **M33**
11. Корпоративно пореско планирање у савременим интеграционим условима (општи осврт), рад саопштен на Сусрету правника у привреди Србије у Врњачкој Бањи маја 2009, **M63**
12. Концепт неприхватљиве законите пореске евазије у европском континенталном праву-проблеми дефинисања и спречавања, рад саопштен на Међународној научној конференцији одржаној на Правном факултету у Нишу 17. маја 2010, **M33**

Монографије и уџбеници

1. Избегавање плаћања пореза-фискални и кривично-правни аспект, монографија, коауторски рад са проф. др Драганом Јовашевићем, Правни факултет, Центар за публикације, Ниш, 2006, стр. 17-138, ISBN 86-7148-069-0 **M42**
2. Јавне финансије и финансијско право (самостални уџбеник), Центар за публикације, Правни факултет, Ниш, 2009 (Ниш:Пунта).-387 стр.:граф. прикази, табеле; 24 cm ISBN 978-86-7148-093-2
3. Пореско право Србије (коауторски уџбеник са доц. др Марином Димитријевић), Ниш:Правни факултет, Центар за публикације, 2009 (Ниш:Пунта), 396 стр.:обрасци; 24 cm ISBN 978-86-7148-096-3 (прва, друга, трећа и седма глава уџбеника)
4. Буџетско право, (самостални уџбеник), Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2010 (Ниш:Пунта)-248 стр.:табеле; 24 cm ISBN 978-86-7148-110-6

В. УЧЕШЋЕ У НАУЧНИМ ПРОЈЕКТИМА

Као истраживач, проф. др Милева Анђелковић учествовала је у неколико научних пројеката:

- 1997-2001. године у пројекту: Изграђивање Републике Србије као правне државе, чији је носилац Правни факултет у Нишу;
- 2001-2006. у пројекту: Стварање услова за развој модерног правног и друштвено-економског система Србије као демократске државе, чији је носилац Правни факултет у Нишу;
- 2006-2010. године ангажована је на пројекту: Приступ правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Србије, који финансира Министарство за науку и животну средину Републике Србије број 149043Д (чији је носилац Правни факултет у Нишу);
- 2005-2008. године радила је на ТЕМПУС пројекту установљења и реализације дипломских академских студија из области европских интеграција (POGESTEI) – носилац пројекта Правни факултет Универзитета у Марибору.

Г. ИНДЕКС ЦИТИРАНОСТИ

Подаци о чланцима у којима су цитирани радови проф. др Милеве Анђелковић преузети из базе «SCI INDEX»

1. Димитријевић Марина, Обележја права на добру управу у пореском поступку, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр.52, стр. 129-143, 2008.
2. Обрадовић Горан, Димитријевић Марина, Старење становништва и криза система текућег финансирања пензија, Правни живот, вол.57, бр. 7-8, стр. 163-172, 2008.

3. Горчић Јован, Рационализација јавног сектора приватизацијом јавних предузећа и развој јавног бизниса, Економика предузећа, вол. 54, бр.3-4, стр. 112-122, 2006.
4. Димитријевић Марина, Обрадовић Горан, Финансирање социјалног осигурања-теоријски аспект, Facta universitatis-series:Law and Politics, vol. 3, br. 1, str. 53-61, 2005.
5. Димитријевић Марина, Реформа пореске администрације у савременим условима, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 43, стр. 303-318, 2003.
6. Димитријевић Марина, Пореска администрација у Србији, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 40-41, стр. 255-271, 2001.
7. Паовић-Јекнић, Гордана, Принцип буџетског јединства у теорији и пракси, Финансије, вол. 51, бр. 11-12, стр. 940-956, 1996.

Подаци о публикацијама у којима су цитирани радови проф. др Милеве Анђелковић, који нису обухваћени базом «SCI INDEX»

1. Димитријевић Марина, Страна улагања и њихово подстицање, Страна улагања, Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 2001, стр. 209.
2. Димитријевић Марина, Даночна постапка во реформски услови, Зборник во чест на живот и делото на Васил Гривчев, Правни факултет, Скопје, 2002, стр. 467.
3. Жарко Ристић, Фискални менаџмент, Савремена администрација, Београд, 2002, стр. 489 (фуснота).
4. Димитријевић Марина, Претпоставке и показатељи успешног администрирања пореским системом, Зборник радова Правног факултета у Нишу, 2004, стр. 197.
5. Раичевић Божидар, Ненадић Јелена, Економски анали, бр. 162, јул-септембар 2004, стр. 60.
6. Димитријевић Марина, Организациона структура пореских администрација, Ренесанса финансија, Зборник радова у спомен проф. др Миодрагу Матејићу, Свен, Ниш, 2004, стр. 140.
7. Исаиловић Зоран, Наука о порезима и пореско право, Ниш, 2005, стр. 119.
8. Димитријевић Марина, Основне промене пореског права Републике Србије у поступку усаглашавања са пореским правом Европске уније, Зборник радова «Правни систем Републике Србије-усаглашавање са правом Европске уније», Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 2005, стр. 414.
9. Димитријевић Марина, Актуелна питања српског пореског права и његове примене, Зборник радова «Функционисање правног система Србије», Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 2006, стр. 423.
10. Димитријевић Марина, Европски стандарди и права обвезника пореза у Србији, Право и живот, Београд, 10/2006, стр. 884.
11. Паовић-Јекнић, Гордана, Буџетско право, Правни факултет, Подгорица, 2007, стр. 75.
12. Димитријевић Марина, Пореска администрација у светлу неких европских захтева, Правни живот, Београд, бр. 11/2008, стр. 732.

13. Димитријевић Марина, Право на добру управу у пореском поступку, Зборник радова Правног факултета у Нишу, 2008, стр. 130, 134.
14. Јовашевић Драган, Марина Гајић-Гламочлија, Кривично дело прања новца, Беосинг, Београд, 2008, стр. 304.
15. Врховшек Мирослав, Чавић Вељко, Измене и допуне Закона о пореском поступку и пореској администрацији, Правни живот, 12/2009, стр. 71.
16. Јовашевић Драган, Пореска утаја у упоредном кривичном законодавству, Страни правни живот, Београд, 2/2009, стр. 160.
17. Димитријевић Марина, Значај кооперативности пореских обвезника у савременом пореском поступку, Зборник радова, «Право Републике Србије и право Европске уније-стање и перспективе, Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 2009, стр. 429.
18. Димитријевић Марина, Усаглашеност начела пореског поступка у Србији са начелима управног права Европске уније, Зборник радова, « Приступ правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије», Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 2009, стр. 309.
19. Голубовић Срђан, Основи пословних и банкарских финансија, Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 2010, стр. 38.
20. Ђуровић-Тодоровић, Јадранка, Ђорђевић Марина, Јавне финансије, Економски факултет, Ниш, 2010, стр. 404.

III МИШЉЕЊЕ О НАУЧНИМ И СТРУЧНИМ РАДОВИМА

Др Милева Анђелковић је од поновног избора у звање ванредног професора објавила 20 чланака, једну монографију (коауторски рад), два самостална уџбеника и један уџбеник (коауторски рад).

1. *Култура опорезивања у процесима савремених пореских реформи*, Правни живот, Тематски број, Право и универзалне вредности, Београд, 2005, 10/2005, стр. 743-757. **M52**

У овом раду аутор објашњава концепт пореске културе и њен значај за правилно управљање савременим пореским системима. Ово питање је неоправдано било занемарено у нашој пореској теорији, али то и не чуди имајући у виду транзициони карактер система опорезивања у Србији. Аутор најпре поставља оквир за разумевање концепта «пореске културе», затим указује на опредељујуће факторе формирања пореске културе и основне актере развијања и ширења културе опорезивања. У циљу подстицања добровољног плаћања пореза, потребно је успоставити нови квалитет односа пореске администрације и пореских обвезника, извршити промене у организацији, функционисању и управљању пореским органима што подразумева примену концепта «новог јавног управљања» у пореским пословима.

2. *Порески систем Србије на раскрићу векова*, Зборник радова са међународне научне конференције «Функционисање правног система Републике Србије», Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2006, стр. 403-415. **M44**

Предмет овог рада усмерен је на анализу примене пореског система Србије који кроз транзициони процес пролази са променљивим успехом. Пореско законодавство било је подложно честим променама у зависности од тренутних приоритета актуелне власти, али и бројних ограничавајућих фактора, унутрашње и спољашње природе. У раду се даје општа оцена функционисања нашег система опорезивања кроз анализу примене, односно (не)поштовања основних пореских принципа на којима треба да почива добар порески систем. Сумарно извршена анализа показује да овај значајан сегмент друштвено-економског система, уз бројне тешкоће, ипак прати трендове у савременим пореским системима.

3. *Право на бесплатну правну помоћ*, Правни живот, Тематски број, Право и хумана будућност, Београд, 4/2006, стр. 251-268. **M24**

У овом раду аутор је учинио напор да објасни економски аспект права на бесплатну правну помоћ сагледавајући искуства појединих европских држава и ситуацију у нашем правном систему. Практично оживотворење права на правично суђење је отежано због различитих економских могућности странака да поднесу трошкове спора. Аутор наглашава да би ускраћивање правне заштите онима који је не могу платити довело у питање саму суштину правног поретка сваке државе. Институционално решавање овог правног института, дугорочно посматрано, прати модерне трендове рационализације и смањивања величине јавног сектора што ће се одразити и на рестриктивније одобравање државних средстава за правосудну функцију. Економски аспект права на бесплатну правну помоћ обухвата адекватно решавање више питања која имају финансијску димензију. Кључно је свакако адекватна квалификација корисника овог права. Европски суд за људска права сматра да је економски критеријум испуњен ако постоје прецизни показатељи да подносилац захтева за бесплатну правну помоћ јесте сиромашан и да нема доказа о супротном. Пракса у европским државама у том погледу одражава специфичности достигнутог степена друштвено-економског развоја али и правно-политичке традиције сваке од њих. Квалитет овог рада, рађеног у оквиру пројекта на факултету, лежи у чињеници да аутор даје корисне предлоге како би оптимално требало уредити систем бесплатне правне помоћи, са становишта финансијске одрживости.

4. *Пореске последице стечаја*, Хармонизација стечајног права и нови Закон о стечајном поступку, (ур. Гордана Станковић), Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2006, стр. 183-190. **M24**

Рад се бави анализом позитивноправних решења пореског законодавства Србије у домену стечаја. Став је аутора да су ова решења оскудна и незадовољавајућа, а разлог томе, по његовом мишљењу, лежи у неспремности власти да се суочи са свим последицама стечаја. То је условило да ни пореска димензија ове економско-финансијске операције није посебно занимала законодавца. У раду су објашњене активности везане за покретање стечајног поступка, испуњење пореских обавеза у току трајања стечајног поступка и закључење стечајног поступка са пореског становишта. Стечаји фирми данас постају све чешћа појава у нашем привредном животу, па аутор верује да ће његове пореске последице постати предмет ширег интересовања и научне и стручне јавности.

5. *Реафирмација начела буџетске равнотеже*, Економске теме, Ниш, Економски факултет, 3/2007, стр. 103-118. **M51**

Савремене државе суочене су са тешкоћама одржавања буџетске равнотеже као кључним проблемом јавних финансија. У том смислу, постизање фискалне дисциплине постаје приоритетни циљ одрживих фискалних политика. У настојањима да се то оствари данас се у већини држава спроводе буџетске реформе. Ове промене су усмерене на побољшавање буџетског процеса и уградњу механизма који треба да омогуће уравнотежење буџета. Посебна пажња у раду је посвећена улози фискалних правила и новом приступу управљања јавним расходима са циљем постизања буџетске равнотеже. Аутор упозорава да ће напори савремених држава на уравнотежењу буџета бити осујећени, не само због дешавања на националним тржиштима, већ и у случају појаве изненадних и великих економских ломова на међународним тржиштима, али и политичке спремности да се поштују постављена фискална ограничења.

6. *Реформа буџетског система Србије*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, 49/2007, стр. 129-141. **M52**

У раду се даје општи осврт на промене у буџетском систему Србије. Дешавања у сфери буџетирања део су процеса свеукупне реформе система и политике јавних финансија код нас. Економско-политичке прилике последњих петнаест година утицале су на спорије преображавање расходне стране јавне потрошње у односу на промене у пореском систему. Оквир за анализу чине релевантни финансијски закони којима се уређује буџетска материја. Најпре се излажу полазне основе буџетске реформе а даље се указује на правни оквир спровођења промена у буџетском систему. У следећем делу рада објашњавају се основне категорије и институције уведене Законом о буџетском систему. У кратком периоду примене нових финансијских прописа испољили су се озбиљни проблеми у функционисању система буџетирања. Таква ситуација захтева потребу доследног придржавања правне регулативе у буџетској материји али и политичку одговорност свих институција укључених у буџетски процес, ради контроле буџетских токова и одржавања стабилности система јавних финансија. У закључним разматрањима, аутор помало пророчки каже да ће време које је пред нама показати да ли ће промене у буџетском систему трајати дуже или краће време у односу на пореску реформу и како ће се то одразити на финансијску позицију државе, али и благостање свих субјеката који непосредно или посредно зависе од буџетског финансирања.

7. *Реформисани порески поступак у Србији-могуће злоупотребе пореских овлашћења*, Правни живот, Тематски број, Право и слобода, Београд, 11/2007, стр. 1013-1030. **M24**

Анализом релевантних одредби Закона о пореском поступку и пореској администрацији аутор је настојао да истражи да ли је можда законодавац реформишући порески поступак оставио «простор» за несавесно и неправилно поступање пореских службеника, а на штету пореских обвезника. Новина је да законодавац прописује посебна начела пореског поступка којима се постављају границе поступања обе стране у порескоправном односу. Пореска управа има знатна пореска овлашћења што је обавезује на доследно придржавање законских одредби и проналажење правог смисла пореских прописа. У супротном, упозорава

аутор, постоји реална опасност да права пореских обвезника буду угрожена, а да они често тога нису ни свесни. Нарочито осетљиво подручје за испољавање злоупотребе пореских овлашћења показује се кроз прекорачење дискреционе оцене пореских органа у законом предвиђеним случајевима. Таква могућност у пракси се често јавља као повод за појаву корупције пореских службеника. У раду се посебно указује на питање коришћења пореског идентификационог броја и могуће опасности његове неовлашћене употребе од стране пореских органа.

8. *Трендови у савременим буџетским реформама*, Приступ правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије, тематски зборник радова, (ур. Невена Петрушић), Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2007, стр. 89-100. **M44**

Аутор у раду обрађује веома актуелну проблематику у савременим системима јавних финансија како би се рационализовала јавна потрошња и величина јавног сектора смањила на одрживи ниво. Томе треба да послужи преузимање регулаторних механизма из тржишног сектора да би се остварила два међусобно повезана циља-фискална консолидација и побољшање процеса алокације буџетских средстава и функционисања јавног сектора. Општи трендови који се уочавају у савременим буџетским реформама генерално се могу изразити кроз нови приступ управљању јавним расходима о чему се говори са становишта остварења његових циљева. Указује се и на значај постављања и поштовања фискалних правила у процесу буџетирања као и на примену средњорочних буџетских оквира и друге новине у савременим буџетским системима. Аутор објашњава да су савремене буџетске реформе усмерене на модернизацију традиционалног начина финансирања јавних расхода. Мишљење је аутора да различите «буџетске иновације» позајмљене из приватног сектора не могу заменити политичку природу процеса буџетског одлучивања. Но, сасвим оправдано закључује да то не ослобађа данашње владе од одговорности за проналажење адекватних финансијско-политичких механизма чијом би се применом показало опредељење за свођењем јавне потрошње у друштвено прихватљиве оквири.

9. *Хартије од вредности и порези*, Акционар, Цетиње, бр. 2/2008, стр. 23-29, ISSN 180-5047 **M23**

Циљ рада је да се укаже на одговарајуће одредбе позитивних пореских прописа у Републици Србији које су релевантне за порески третман хартија од вредности. У том смислу, опсег анализе одређен је фискалним инструментима (порез на доходак грађана, порез на добит предузећа, имовински порези, порез на додату вредност) чији се ефекти истражују и хартијама од вредности на које они делују (акције и обвезнице). Потенцијални инвеститор у хартије од вредности треба да има у виду да подлеже пореском режиму у три различите ситуације-у време улагања (куповине), поседовања и располагања (продаје) овим финансијским инструментима. Сва пореска давања којима су оптерећене трансакције на финансијском тржишту представљају трошак капитала и повећавају његову цену. На основу извршене анализе може се уочити да је учињен позитиван помак у смислу настојања државе да одређеним новим пореским решењима уреди односе на финансијском тржишту и олакша његово функционисање.

10. *Фундаментална права пореских обвезника и њихова заштита у савременим информационо-технолошким условима*, Страни правни живот, Београд, 3/2008, стр. 163-178. **M53**

Савремене државе не могу очекивати функционисање пореских система, без већих потешкоћа, уколико је ниво добровољног испуњавања пореских обавеза низак. Управо стога, пореске власти посвећују све већу пажњу заштити фундаменталних права пореских обвезника. Значај ове заштите расте у условима убрзане информационо-технолошке повезаности држава. У раду се најпре поставља општи нормативни оквир у коме се остварују и штите права пореских обвезника. Ова права се даље сагледавају у контексту основних људских права и слобода, као њихов интегрални део. Аутор указује на постојање реалне опасности угрожавања фундаменталних права пореских обвезника како на националном плану тако све више и у међународној пореској сарадњи, обавезивањем држава да размењују пореске информације. Убрзана дигитализација савременог друштва поставља пред државе изазов обезбеђивања адекватне и ефикасне заштите правног положаја пореских обвезника.

11. *Корпоративно управљање и опорезивање*, Право и привреда, 5-8/2008, стр. 982-992. **M53**

Аутор у раду даје општи осврт на пореску димензију корпоративног управљања, са циљем да ову проблематику приближи нашим привредним друштвима и скрене пажњу на потенцијално штетне ефекте одабраних пореских опција. Данас се пореско планирање све више афирмише као значајан елемент корпоративног управљања. Таква активност се не може третирати као обична техничка процедура нити препустити искључиво пореским службама у компанијама или пореским саветницима. Управљање пореским обавезама треба јасно да се дефинише као део пословне стратегије и одговорност корпоративне управе. Аутор указује на значај правилног корпоративног управљања пореским обавезама и адекватно одређивање пореске позиције фирме у складу са пореском регулативом. У раду се анализирају неке пореске опције (трансферне цене, утањена капитализација) чије коришћење омогућава пореске уштеде, а којима фирме најчешће прибегавају, како би у законским оквирима умањиле или избегле плаћање пореза.

12. *Пореско саветовање у функцији извршавања пореских обавеза*, тематски зборник радова «Пристап правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије», Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2008, стр. 99-107. **M44**

Аутор у раду даје осврт на нека питања везана за обављање једне нове професије у нашем порескоправном систему. Пореско саветовање није још увек уређено посебним законом мада га у пракси нека лица пружају, уз остале професионалне услуге. У очекивању доношења релевантног закона, аутор настоји да сагледа неке аспекте пореског саветовања а нарочито моралну димензију односа порески саветник-клијент (порески обвезник).

13. *Дометни и ограничења примене концепција «новој јавној управљања» у пореској администрацији*, Правни живот, тематски број, Право и међународне интеграције, Београд, 11/2008, стр. 787-801. **M51**

Предмет рада јесте примена концепта «новог јавног управљања» у функционисању пореских администрација и сагледавање могућих ограничења проистеклих из саме природе пореске делатности. Аутор сматра да је клијентско-услужну оријентацију као нови модел обављања пореских активности могуће, донекле, разумети у контексту одступања од административног опорезивања и ширег ослањања на самопорезивање. Нови приступ у обављању пореских послова захтева одређена прилагођавања у организационој структури савремених пореских администрација, као што су формирање посебних јединица за велике пореске обвезнике, формирање сервисних служби за пружање помоћи пореским обвезницима и приватизација појединих активности. Аутор даље указује да је управљање ризицима у обављању пореске делатности важан сегмент новог концепта управљања пореском администрацијом. Посебна пажња треба да се посвети мерењу учинака рада пореских органа оценом економичности, ефикасности и ефективности деловања. Извршена анализа показује да су ниска пореска култура и корупција системски фактори који ограничавају одговарајућу примену концепта «новог јавног управљања» у раду савремених пореских администрација.

14. *Фискална децентрализација у Републици Србији*, Зборник радова Правног факултета, Ниш, 2008, стр. 41-52. **M52**

Аутор у раду на један сумаран начин сагледава могуће последице нових нормативних решења по развој процеса фискалне децентрализације у Србији. Приступ је искључиво фискално-правни што не значи да су остали аспекти (политички, административни, економско-социјални) јачања фискалне аутономије локалних самоуправа мање важни. У првом делу рада дат је осврт на нека теоријска питања и дилеме фискалне децентрализације, као увод у анализирану проблематику. Други део рада посвећен је кратком приказу досадашњег концепта локалних финансија у Србији. Финансијски положај јединица локалне самоуправе у новом нормативном оквиру Србије анализира се у трећем делу рада. Аутор је настојао да утврди колико су нова решења локалних финансија усклађена са поставкама савремене теорије фискалног федерализма.

15. *Корпоративно пореско планирање у савременим интернационалним условима (ојшћи осврћи)*, Право и привреда, 5-8/2009, стр. 273-283. **M52**

Аутор у раду, са општег становишта, разматра могућности корпоративног пореског планирања у светлу савремених пореских трендова. У том контексту не сагледавају се уобичајени механизми међународног пореског планирања већ само околности у којима се оно данас одвија. Погодности коришћења повољнијих пореских режима, у највећој мери, доступне су мултинационалним компанијама, односно власницима крупног капитала, који и подстичу пореску конкуренцију. С друге стране, њихове резидентне државе не прихватају такве активности пореског планирања и захтевају веће усклађивање националних пореских система. Аутор закључује да пореска хармонизација ограничава, а да пореска конкуренција олакшава и подстиче креирање стратегија пореског планирања, уз реализацију што веће добити и задржавање економске позиције на тржишту.

16. *Сарадња пореских администрација-могућности и ограничења у српском и европском пореском праву*, Зборник радова са међународне научне конференције

«Право Републике Србије и право Европске уније-стање и перспективе», Правни факултет у Нишу, св.1, 2009, стр. 209-228. **M44**

Аутор у раду са ширег становишта сагледава могућности и ограничења сарадње Пореске управе Србије са пореским администрацијама земаља чланица Европске уније. Територијални принцип фискалног суверенитета подстиче савремене државе на узајамну сарадњу ради ефикаснијег функционисања националних пореских система. Ово питање се, најпре, разматра у ширем контексту међународних иницијатива, кроз нормативне оквире, у којима се успоставља и остварује комуникација националних пореских администрација. У домену пореске сарадње врло је осетљиво питање усклађивања правила која се односе на узајамну правну помоћ у пореској материји. Принцип резидентства би, наиме, у свом пуном облику захтевао вршење пореске власти и на територији друге државе, што је према међународном јавном праву недопустиво. У раду се даље објашњавају циљеви и облици међународне пореске сарадње. Затим следи преглед европске регулативе и важећег законодавства Србије, којима се уређује размена пореских информација између националних пореских администрација. У последњем делу рада, анализирају се потенцијалне користи и штете, односно последице процеса пореске сарадње националних пореских администрација. Аутор посебно указује на ризик који ствара узајамна административна сарадња, повезан са обезбеђењем сигурности размењених поверљивих пореских информација и заштитом приватности пореских обвезника.

17. *Усавршавање метода буџетирања-џуџи ка рационализацији јавне потрошње*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, 2009, стр. 109-123. **M52**

Аутор у раду разматра један од значајних трендова у савременим буџетским системима. Ради савладавања тешкоћа у сфери финансирања јавне потрошње, државе «позајмљују» механизме из домена тржишног сектора. У савременој буџетској пракси, све више јача уверење да се расположива буџетска средства морају што ефикасније употребљавати, ради остваривања планираних циљева буџетске политике. То је, иначе, један од кључних захтева који се поставља у оквиру новог приступа управљања јавним расходима. У раду се указује на покушаје да се информације о учинку «уграде» у буџетски процес. Концепт буџетирања по учинку доста се споро реализује у пракси јавног финансирања и може се рећи да је тек на почетку примене у неким најразвијеним земљама.

18. *Модификације пореске процедуре*, Тематски зборник радова «Приступ правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије», Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2009, стр. 289-300. **M44**

Аутор у раду даје осврт на актуелне промене у пореској процедури које прате реформу савремених пореских система и пореских администрација. Крајњи циљ свих пореских модификација јесте изградња једноставних а истовремено ефикасних и правичних пореских структура и процедура. То је изузетно тежак задатак са који се суочавају све државе, а посебно економски слабије развијене. Оваква оријентација пореске политике може се означити као део опште стратегије другачијег управљања јавном управом и рационализације јавне потрошње. Најочљивији тренд тог процеса јесте преусмеравање у раду пореских органа као услужних сервиса пореским обвезницима. Очекује се да реализација овог

клијентског приступа унапреди у што већој мери, испуњавање пореских обавеза у складу са законом. У раду се посебна пажња посвећује модернизацији пореске процедуре у Србији уз упоредно сагледавање примене стандарда у раду европских пореских администрација.

19. *Порескојравна одговорности привредних субјеката*, Право и привреда, 7-9/2010, стр. 543-550. **M52**

У раду се износе нека размишљања о правној одговорности за неприхватљиву закониту пореску евазију којој често прибегавају корпоративни порески обвезници. Акционари очекују од фирми да не плате више пореза него што је то потребно. С друге стране, држава очекује одговорно пореско понашање. Основна дилема за корпоративну управу јесте докле може да иде у пореско планирање а да не дође у сукоб са законом. Где је граница између прихватљивог и неприхватљивог избегавања пореза? Шта је најповољнија фискална позиција за једну фирму? Зашто развијене државе све већу пажњу посвећују тзв. агресивном пореском планирању и настоје да га спрече? Каква је улога пореских саветника у формулисању пореске стратегије и докле сеже њихова одговорност за непоштовање пореских прописа? То су нека од питања којима се аутор бавио у овом раду. Његово је мишљење да савремене пореске власти више нису спремне да толеришу понашања корпоративних пореских обвезника која формално-правно легална, у суштини, нису у духу пореског законодавства.

20. *Концепти неприхватљиве законите пореске евазије у европском континенталном праву-проблеми дефинисања и спречавања*, Међународна научна конференција «Актуелне тенденције у развоју и примени европског континенталног права», 17. мај 2010, Правни факултет, Ниш, (прилог:фотокопија сажетка из зборника сажетака и рад). **M44**

У овом раду аутор анализира феномен неприхватљиве законите пореске евазије у европском континенталном праву. У правним системима ових земаља институт злоупотребе права не примењује се тако дуго у пореској материји. Полазећи од пореске праксе и штитећи притом своје финансијске интересе, оне правно уобличавају неприхватљиво понашање пореских обвезника на граници између законитог и незаконитог избегавања пореских обавеза. Зато се у раду најпре указује на разграничење неприхватљиве законите пореске евазије од других понашања пореских обвезника. Пореска пракса показује да није увек лако препознати да ли је обвезник из вештог вођења послова прешао у домен злоупотребе пореских права. Као неприхватљива легална пореска евазија означавају се активности пореских обвезника које немају пословни или економски циљ као њихову основну сврху него неосновано добијање пореских погодности. Европске континенталне државе заснивају своју анти-абузивну политику на концептима грађанског права, као што су симулација и злоупотреба права (изигравање закона). Највећи број земаља примењује анти-абузивно законодавство а поред њега и специфичне анти-абузивне мере. У некима од њих допуштено је коришћење судски обликованих доктрина ради попуњавања правних празнина у пореским законима. У раду се даље даје кратак преглед коришћења анти-абузивних мера у пореском законодавству појединих европских земаља и у Србији. Посебно су интересантни напори на нивоу ЕУ да се хармонизује и овај вид законодавства. Европски суд правде својим пресудама већ је почео да уобличава абузивну праксу

очекујући од земаља чланица да уједначе пореска решења у домену сузбијања неприхватљиве законите пореске евазије.

21. Избегавање плаћања пореза-фискални и кривично-правни аспект, монографија (коауторски рад са проф. др Драганом Јовашевићем), Правни факултет, Центар за публикације, Ниш, 2006, стр. 17-138, ISBN 86-7148-069-0 **M42**

Ова монографија представља део резултата истраживања које је спроведено у оквиру националног пројекта: «Приступ правосуђу-инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије» које финансира Министарство за науку и заштиту животне средине Републике Србије бр. 149043Д. Монографија је структурно подељена у два дела. У првом делу, чији је аутор проф. др Милева Анђелковић, обрађени су основни институти и појмови фискалног система наше земље, док су у другом делу чији је аутор проф. др Драган Јовашевић изложени основни облици, обележја и карактеристике пореских кривичних дела као најтежих облика пореске евазије (избегавања плаћања пореза). Неспорно је да је функционисање и развитак сваке друштвене заједнице везан у највећој мери за систематско остваривање постављених циљева и задатака који су утврђени политичким и правним актима највиших државних органа власти. За благовремено, ефикасно и квалитетно остваривање постављених циљева у оквиру државних функција и послова неопходна су материјална средства која се у највећој мери остварују благовременом и ефикасном реализацијом јавних прихода. Но, иако је општи интерес обезбеђење ефикасног, квалитетног и законитог функционисања фискалног система, бројни су појединци или групе који различитим активностима, на различите начине теже у потпуности или делимично избегавању плаћања пореских обавеза, чиме се на директан начин поткопавају и основе правног поретка, односно основи система функционисања правне државе чиме се угрожава и ефикасно остваривање приступа правосуђу. Објашњавајући порески систем Србије, аутор др Милева Анђелковић најпре у једном кратком теоријском осврту указује на појам, значај и карактеристике пореза, да би се детаљније посветила анализи кључних пореских облика код нас, не занемарујући ни друге фискалне облике. Посебна пажња је посвећена порескоправном односу будући да се порески систем реализује његовим успостављањем, трајањем и престанком. Предмет разматрања су и пасивни субјекти порескоправног односа, наиме, порески обвезници и други порески дужници. Посебну вредност монографије чини свеобухватна и сложена анализа феномена избегавања плаћања пореза у његовим различитим видовима. Овај део рада не неки начин представља синтезу ауторових истраживања у домену евазије пореза с обзиром да је то био и предмет његове докторске дисертације. Објашњени су узроци, врсте, последице а пажња је нарочито посвећена политици сузбијања евазије пореза. Антиевазивна политика има превентивну компоненту која обично затаји тако да се користе углавном репресивне мере за побољшање пореске дисциплине. Објашњена су и настојања савремених пореских власти да се супротставе неприхватљивој законитој пореској евазији. После објашњавања значаја репресивних мера, аутор разматра свеобухватност антиевазивне стратегије и указује на кључне субјекте који делују на плану спречавања пореске евазије.

22. **Јавне финансије и финансијско право** (самостални уџбеник), Центар за публикације, Правни факултет, Ниш, 2009 (Ниш:Пунта).-387 стр.:граф. прикази, табеле; 24 cm ISBN 978-86-7148-093-2

Уџбеник Јавне финансије и финансијско право обухвата Увод у јавне финансије и финансијско право, седам делова, литературу и индекс појмова. У Уводу се објашњавају појам и карактеристике јавних финансија као финансијске активности државе, односно карактеристике финансијске привреде и дају основне институције јавних финансија. Надаље се приказује повезаност Науке о јавним финансијама са економским наукама и Финансијског права са правним наукама, па се на тај начин студенти уводе у финансијску материју и у потпуности упознају са појмом и предметом Јавне финансије и финансијско право као посебне научне дисциплине у односу на остале научне дисциплине.

У првом делу уџбеника аутор се бави теоријом јавних расхода почев од појма, начела јавних расхода и њихове поделе, па до структуре јавних расхода, ефеката и покрића јавних расхода у држави. Иако прво посвећује пажњу јавним расходима па тек онда јавним приходима, то не значи да оваквим методолошким приступом у третирању финансијске материје аутор ставља у други план значај јавних прихода. Напротив, аутор поклања пуну пажњу проблематици јавних прихода у наредном, трећем делу. Тако су у глави трећој дати појам, подела јавних прихода као и обележја и економски извори фискалних прихода (дажбина).

Глава четврта је најобимнија и по структури најсадржајнија. Посвећена је најзначајнијим и најиздашнијим савременим јавним приходима, порезима. Аутор је у овом делу кроз пет поглавља систематски, свеобухватно, стручно и прецизно расветлио сва најзначајнија питања пореза и пореског права, тако да студенти имају могућност да се у потпуности едукују и стекну основна знања из порескопарвне материје. Посебно су обрађени сви значајни елементи пореза и пореског права од појма пореза, теорија оправдања пореза, циљева опорезивања и поделе пореза, па до пореске терминологије (порески обвезник, пореска стопа и др.), пореских начела, ефеката опорезивања и садржаја порескоправног односа. Надаље се приказују савремени порески системи, поједине врсте пореза и савремене тенденције у опорезивању првенствено западноевропских земаља чланица Европске уније, тако да студенти имају могућност да се упознају и са упоредним искуствима у области пореза и опорезивања. При крају овог дела аутор посебну пажњу посвећује двоструком опорезивању, појму, узроцима и методама за избегавање двоструког опорезивања чиме је заокружена целина пореске материје која се изучава у оквиру предмета Финансијско право и на другим факултетима из окружења. У Глави петој обрађен је јавни зајам, као институција јавних финансија и веома значајан јавни приход свих савремених држава. Приказана су његова основна обележја, разлике у односу на порезе, дата класификација јавног зајма, као и емисија, отплата и финансијске операције консолидација и конверзија зајма, који чине технику јавног зајма.

Глава шеста је посвећена буџету и буџетском праву. Кроз четири поглавља аутор прецизно и јасно објашњава основни инструмент за финансирање јавних расхода у савременим државама, буџет. Посебно анализирајући финансијско, правно и политичко обележје буџета, аутор приближава буџет и буџетско право на начин који омогућава да се буџет не посматра само као стратешки план прихода и

расхода државе за годину дана него и као основни инструмент преко којег се процењују овлашћења и врши контрола делатности извршне власти. Друго поглавље је посвећено статичким и динамичким буџетским принципима. Следи поступак састављања, доношења, извршења и контроле извршења буџета као и савремени трендови у области буџета и буџетског права, где значајно место заузима и буџет Европске уније и др.

Глава седма носи назив Фискални федерализам. Фискални суверенитет различитих нивоа државне власти у зависности од овлашћења на установљивање, увођење и утврђивање висине јавних прихода и финансијско изравнање као институционални аранжман расподеле јавних прихода и јавних расхода између различитих нивоа државне власти у оквиру питања локалних финансија има веома велику важност. Првенствено због савремених тенденција у области локалних финансија које иду у правцу већег учешћа сопствених прихода у укупним приходима општина и део су процеса фискалне децентрализације. С друге стране, студенти треба да разумеју и сву комплексност финансијскоправних и политичких односа између различитих нивоа власти у једној држави, да би могли да сагледају практичне проблеме фискалних и финансијских односа у држави.

Посебну важност уџбеника, посматрано са педагошког аспекта, чини резиме и испитна питања који се налазе на крају сваког поглавља односно главе, што студентима олакшава разумевање и стицање неопходних знања из одређене материје. Мишљења смо да наведени уџбеник аутора проф. др Милеве Анђелковић представља квалитетну анализу финансијскоправне материје, како са научног и стручног тако и са педагошког аспекта и да је урађен на високом стручном и педагошком нивоу.

23. Пореско право Србије (коауторски уџбеник са доц. др Марином Димитријевић), Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2009, (Ниш:Пунта), 396 стр.:обрасци; 24 cm ISBN 978-86-7148-096-3 (прва, друга, трећа и седма глава уџбеника)

Уџбеник Пореско право Србије аутора проф.др Милеве Анђелковић и доц. др Марине Димитријевић обухвата два дела и то:Порески систем Србије и Порески поступак у Србији, седам глава са одвојеним поглављима, литературу и обрасце за примену у пореском поступку. У оквиру првог дела објашњавају се појам и предмет пореског права као посебне научне дисциплине и гране права, које је настало дезинтеграцијом и цепањем финансијског права на две научне дисциплине и то:пореско право које чини скуп правних норми које се односе на увођење, утврђивање и наплату пореза и буџетско право које чини скуп правних норми којима се уређује управљање буџетом (састављање, доношење, извршење и контрола буџета). Надаље се приказује однос пореског права према другим гранама права, чиме се студенти упознају са специфичностима и особеностима пореског права у односу на остале правне дисциплине.

У оквиру главе друге аутор анализира изворе пореског права почевши од уставних норми, пореских закона, међународних споразума, подзаконских прописа, услова примене пореских прописа (ретроактивност). Посебну важност у овом делу уџбеника чини поглавље посвећено Пореској управи као организованом и ефикасном органу управе у оквиру Министарства финансија, која након спроведене реформе има велика овлашћења и одговорност у поступку утврђивања, наплате и

контроле пореза и других јавних прихода у Србији. Аутори су систематски, стручно и прецизно приказали послове и задатке Пореске управе, организациону структуру и финансирање Пореске управе, посебно наглашавајући потребу и облике сарадње са другим државним органима (судови, банке, полиција и др.) о свим питањима из порескоправне материје, који су неопходни за правилно и објективно утврђивање пореско-чињеничног стања пореских обвезника. Надаље се указује на значај увођења пореско-информационог система који је резултат модернизације Пореске управе а омогућава ефикаснији рад пореских органа, тачну, потпуну и квалитетну пореску евиденцију и контролу измирења пореских обавеза, тако да се студенти прво упознају са појмом и садржином пореског права као посебне гране права и дела правног система Србије а са друге стране уводе се у порески систем преко пореске администрације као једне од најзначајнијих институција пореског права једне државе.

Посебну вредност уџбеника чини глава терћа која је по обиму и садржини најинтересантнија посматрајући порезе са теоријског и практичног аспекта. У њој је приказан порески систем Србије тако да студенти имају могућност да се у потпуности, јасно, целовито упознају са најважнијим елементима појединих пореза у Србији, почев од пореза на доходак грађана, пореза на добит, пореза на додату вредност, царина, пореза на имовину као и прихода општина и др. Анализирајући поједине врсте пореза које се примењују у пореском систему Србије, аутор посебну пажњу посвећује основним личним и материјалним елементима пореза (порески обвезник, пореска стопа, пореска основица, пореске олакшице и ослобођења и др.) и тиме омогућава студентима као будућим правницима и пореским обвезницима да стекну дубља знања када су у питању поједине врсте пореза, на начин што ће знајући основне елементе пореза и пореску терминологију моћи да јасно, објективно и лако разумеју основе пореског система Србије и благовремено и истинито утврде и измире пореску обавезу. Аутор је обрадио и последњу, седму главу која је посвећена пореским деликтима и у којој се објашњавају порески прекршаји и пореска кривична дела чиме се у потпуности заокружује онај део пореског права који се бави питањем утврђивања пореске обавезе пореских обвезника у Србији.

Посебну важност уџбеника, посматрано са педагошког аспекта, представљају резимеа и испитна питања која се налазе на крају сваког поглавља што студентима олакшава разумевање и стицање неопходних знања из пореске материје као и дати порески обрасци за примену у пореском поступку. Аутори су у потпуности успели да сложену, а уједно атрактивну, пореску проблематику приближе студентима. Од посебног су значаја практични примери дати приликом обраде појединих пореских облика, чиме је олакшано разумевање изложене материје. Комисија сматра да се овај уџбеник може препоручити и свима онима који се баве пореским правом или које интересује ова материја као и да може корисно послужити за стицање знања за професионално бављење пореским консалтингом у нашој земљи.

24. **Буџетско право** (самостални уџбеник), Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2010 (Ниш:Пунта).-248 стр.:табеле; 24 cm ISBN 978-86-7148-110-6

Уџбеник Буџетско право аутора проф. др Милеве Анђелковић обухвата два дела и то: општи и посебни део, девет глава са одвојеним поглављима и литературу.

Посебну важност посматрано са педагошког аспекта представљају резимеа и испитна питања која се налазе на крају сваке главе односно поглавља, што студентима олакшава разумевање и проверу знања из ове сложене правне материје.

У оквиру општег дела објашњавају се појам и предмет буџетског права као посебне научне дисциплине и гране права, које је настало дезинтеграцијом и цепањем финансијског права на две научне дисциплине: пореско право и буџетско право које чини скуп правних норми којима се уређује управљање буџетом (састављање, доношење, извршење и контрола буџета). Надаље се приказује однос буџетског права према другим гранама права, првенствено уставном и управном праву чиме се студенти упознају са специфичностима и особеностима буџетског права у односу на остале правне дисциплине.

Глава друга посвећена је буџету као најзначајнијем инструменту финансирања јавних расхода и основној институцији буџетског права у свим савременим државама. Дајући дефиницију буџета, пратећи историјски развој буџета и буџетског права, посебно наглашавајући правна обележја буџета (закон *sui generis*) и приказујући постојање више врста буџета као резултат одступања од принципа буџетског јединства, аутор успева да студентима приближи буџет и буџетско право да би могли разумети наредна сложена буџетско-правна питања.

Буџетски принципи (буџетска начела) као правила којих се треба придржавати при изради и извршењу буџета су систематски, стручно и јасно приказани у глави трећој овог уџбеника. Аутор посебно објашњава класичне буџетске принципе, придржавајући се поделе проф. Neumarka на статичке и динамичке принципе указује на карактеристике и одступања од појединих буџетских принципа у савременим државама. Такође, анализира и нове савремене буџетске принципе који су директно повезани са извршењем буџета и контролом трошења државног новца (принцип фискалне одговорности, принцип успешности и др.).

Поступак састављања, доношења, извршења буџета и контроле трошења буџетских средстава приказан је у четвртој глави уџбеника. Студенти имају могућност да се упознају са сложеном буџетском процедуром, улогом управних органа у поступку припреме, израде буџета и извршења буџета а посебно буџетским правом скупштине, кога чини скуп овлашћења које скупштина има у поступку састављања, доношења, извршења и контроли трошења буџетских средстава. Посебан значај дат је буџетској контроли и врстама буџетске контроле у зависности од вршиоца буџетске контроле, времена у коме се контрола спроводи, метода којим се контрола обавља и субјеката над којима се контрола врши. Да би била ефикасна неопходно је да се контрола врши у разним моментима извршења буџета и од стране више контролора. Посебну вредност овог уџбеника чини поглавље друго у коме је приказана институционална, екстерна, објективна и стручна контрола као најефикаснија, најуспешнија и најбоља контрола законитог и корисног трошења државног новца у свим савременим државама. Организована је као рачуноводствени суд или као ревизорска институција са генералним ревизором јавних расхода на челу у зависности да ли се прихвата романско-германско или англосаксонско правно схватање и пракса. Тако су у уџбенику стручно и целовито приказани организација, начин рада и деловања институционалне рачунско-судске

контроле у савременим западноевропским земљама (Ревизорски суд Немачке, Рачунски суд Француске, Ревизорска институција у Великој Британији и др.).

Савремене буџетске реформе и тенденције у савременим буџетским системима су предмет главе пете. Кроз два поглавља успешно су анализирани трендови у савременим у савременим буџетским системима од традиционалног до савременог, назначени циљеви у управљању јавним расходима и указано на значај фискалних правила на успостављању буџетске дисциплине. Такође су приказани макроекономски аспекти буџетске политике а посебно улога инструмената буџетске политике у остваривању циљева стабилизационе политике, буџетски дефицит и јавни дуг као и начини финансирања буџетског дефицита који су веома значајни за макроекономску стабилност и одрживост система јавних финансија.

Посебни део уџбеника посвећен је буџетском систему Србије. Студенти имају могућност да добију праве информације и стекну неопходно знање о најважнијим питањима из области буџетског права Србије, почев од правних прописа којима се регулише буџет и буџетски поступак, па до резултата буџетске реформе и важећег поступка састављања, доношења и извршења Буџета Србије, који започиње Меморандумом о буџету а завршава се усвајањем буџета у Народној скупштини. Свака држава има систем буџетске контроле који чине различити облици и врсте контроле. Због тога је у другом поглављу дат систем буџетске контроле који постоји у Србији: интерна ревизија, буџетска инспекција, Државна ревизорска институција као облик институционалне, екстерне, непристрасне и стручне контроле трошења буџетских средстава. У глави осмој обрађен је систем финансирања локалне самоуправе у Србији и његове специфичности у домену расподеле државних функција по нивоима власти и обезбеђивања јавних прихода за обављање локалних јавних послова. Посебна пажња је посвећена доношењу буџета локалне самоуправе. У последњој, деветој глави, објашњен је начин финансирања институција Европске уније и заједничких политика. Најпре се указује на принципе и поступак доношења буџета ЕУ, затим се излаже структура прихода и расхода буџета ЕУ и нова Финансијска перспектива 2007-2013. Поглавље се завршава анализом предузетих мера на нивоу ЕУ ради одржавања фискалне дисциплине као гаранта стабилности курса заједничке европске валуте.

Комисија је мишљења да је реч о раду у коме је, у новијој српској науци финансијског права, јединствено обрађена изузетно актуелна буџетска проблематика. Тиме се пружа могућност да не само студенти него и учесници у буџетском процесу дубље и свестраније стекну знања о механизмима и процесима доношења буџетских и финансијских одлука на разним нивоима власти. Аутор је успео да сложено буџетску материју изложи једноставним и лако разумљивим језиком и стилем.

Комисија, анализирајући научне и стручне радове, залажа да је др Милева Анђелковић свестрано овладала проблематиком јавних финансија и финансијског права тако да је њен досадашњи научно-истраживачки опус заокружен објављивањем пет уџбеника, једне монографије и више научних и стручних чланака. На тај начин успела је да свеобухватно и успешно обради и једну и другу страну финансијске делатности савремених држава (јавне приходе и јавне расходе). Да се ради о изузетно сложеној проблематици говори нам и садашња економско-финансијска криза у свету а проф. др Милева Анђелковић је настојала и

у томе успела да свет јавних финансија и финансијског права приближи студентима на јасан и разумљив начин.

Комисија посебно истиче ангажовање проф. др Милева Анђелковић на конципирању и осмишљавању начина рада у оквиру наставног предмета Пореско право. Наиме, већ пета генерација студената има могућност да се дубље и шире упозна са функционисањем нашег пореског система, кроз решавање хипотетичких пореских случајева и писање пореских аката, стичући на тај начин неопходна знања за касније бављење пореским консалтингом. Имајући у виду да су Пореској управи Србије потребни високо образовани порески службеници, овај вид едукације будућим правницима пружа неопходна пореско-теоријска знања и вештине која ће каснијом специјализацијом допринети формирању профила кадрова за обављање пореских функција.

IV ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ У РАЗВОЈУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА НА ФАКУЛТЕТУ

У протеклом изборном периоду проф. др Милева Анђелковић је учествовала као члан комисије у одбрани једне докторске дисертације и два магистарска рада. На Правном факултету у Нишу била је члан комисије за оцену и одбрану докторске дисертације мр Марине Димитријевић под називом «Реформа пореске администрације у Србији» априла 2007. године. На Правном факултету у Крагујевцу била је члан комисије за оцену и одбрану магистарске тезе Весне Чогурић под насловом «Примена пореза на додату вредност у пореском систему Републике Србије» 2008. године. На Економском факултету у Нишу била је члан комисије за одбрану магистарског рада Виолете Бабић под називом «Детерминанте и проблеми реализације програма јавних расхода» 2008. године.

На Правном факултету у Нишу током 2007. године учествовала је као члан комисије у избору једног наставника у звање доцент и једног наставника у звање ванредни професор, за ужу правно-економску научну област.

Током 2008. године проф. др Милева Анђелковић је била ангажована као члан комисије за избор једног наставника у звање доцент, за ужу научну област Јавне финансије и финансијско право на Правном факултету у Крагујевцу.

Током 2009. године учествовала је у комисији за писање извештаја за избор једног сарадника у настави за ужу Правно-економску научну област на Правном факултету у Нишу.

V ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Проф. др Милева Анђелковић вршила је функцију заменика председника Савета Економског факултета у Нишу од 2004-2006. године. У периоду од 2004-2006. године била је заменик шефа катедре за правно-економске науке Правног факултета у Нишу. Била је члан Савета Правног факултета у Нишу од 2006-2009. године. Септембра 2009. године изабрана је на функцију шефа правно-економске катедре.

Имајући у виду ситуацију на Правном факултету у Крагујевцу (недостатак кадрова) била је ангажована, по одобрењу факултета, као наставник током летњег семестра 2007. године и целе 2008. године, где је држала наставу, обављала испите и консултације са студентима. У спроведеној анкети студенти су се позитивно изјаснили о њеном раду. О изузетно професионалном односу према преузетим обавезама сведочи и писмо захвалности тадашњег декана факултета (дато у прилогу пријаве).

На седници Скупштине Удружења правника у привреди Србије одржаној 22.12.2009. године изабрана је за члана Скупштине Удружења правника у привреди Србије, у новом сазиву са мандатом од пет година.

На основу одлуке Економског факултета у Нишу одређена је децембра 2009. године за рецензента за уџбеник «Јавне финансије», аутора др Јадранке Ђуровић-Тодоровић и др Марине Ђорђевић.

Радећи у оквиру ТЕМПУС пројекта 2005-2008. године била је на једнонедељном стручном боравку на Правном факултету у Марибору, Словенија од 26. маја до 2. јуна 2008. године, што је имало и карактер учешћа у међународној сарадњи.

МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

Комисија је прегледала и ценила све елементе који се по Закону о високом образовању и другим општим актима захтевају, посебно наставно-педагошки, научно-истраживачки и стручни рад, допринос академској заједници и друштву и констатује следеће:

Кандидат др Милева Анђелковић има:

- докторат наука из уже Правно-економске научне области,
- позитивну оцену наставно-педагошког рада,
- два самостална уџбеника и један коауторски уџбеник из области за коју се бира као и једну монографију,
- научне и стручне радове у домаћим часописима ранга М23-1, М24-3, М44-6, М51-2, М52-6, М53-2,
- саопштења на међународним и домаћим научним скуповима и конференцијама,
- учешће у пројектима од националног значаја у области фундаменталних и примењених наука и једном међународном пројекту,
- значајан индекс цитираности,
- допринос у подизању научног подмлатка, као члан комисија за одбрану магистарских и докторских теза,
- остварен допринос академској и широј друштвеној заједници.

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР

Имајући у виду све наведено, Комисија закључује да кандидат ванредни проф. др Милева Анђелковић испуњава све услове за избор у звање редовног

професора за ужу Правно-економску научну област, предвиђене чл. 64. ст. 9. Закона о високом образовању, чл. 118. ст. 9. Статута Универзитета у Нишу, чл. 3. и 13. Ближих критеријума за избор у звања наставника Универзитета у Нишу, чл. 90. ст. 6. Статута Правног факултета у Нишу и чл. 30. Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу.

Према томе, Комисија има велико задовољство и част да **предложи** Изборном већу Правног факултета у Нишу да прихвати њен Извештај и **утврди предлог за избор др Милеве Анђелковић**, ванредног професора Правног факултета Универзитета у Нишу у звање **редовни професор за ужу Правно-економску научну област**.

У Крагујевцу, 16. 6. 2010. године

Чланови Комисије:

Др Предраг Стојановић,
редовни професор Правног факултета у
Крагујевцу, председник

Др Гордана Илић-Попов
редовни професор Правног факултета у
Београду, члан

Др Љубица Николић,
Редовни професор Правног факултета у
Нишу, члан